

Uznání cizozemského rozhodnutí

I když v ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. je uvedeno jen tolik, že v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí odvolací soud rozhodne, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli, v případě, pokud odvolací soud dospěje k závěru, že podané odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně vydanému v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí není důvodné, zamítne je usnesením podle § 256 tr. ř. per analogiam. Ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. nebrání odvolacímu soudu, aby po zrušení rozsudku soudu prvního stupně vydaného ve věci uznání cizozemského rozhodnutí sám rozhodl rozsudkem podle § 259 odst. 3 tr. ř. per analogiam. V takovém případě má rozhodnutí odvolacího soudu podobu rozsudku, neboť se tím nahrazuje rozsudek soudu prvního stupně o uznání cizozemského rozhodnutí, přičemž odvolací soud sám rozhodne o tom, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli. Z ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. pak vyplývá, že v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí nemá odvolací soud možnost, aby po zrušení rozsudku soudu prvního stupně mu vrátil věc k novému projednání a rozhodnutí, ale za této situace musí odvolací soud vždy sám rozhodnout ve věci rozsudkem.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tz 31/2010, ze dne 16.11.2010)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněné N. Š. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. 12 To 42/2009, ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 49 T 11/2008, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. 12 To 42/2009, byl porušen zákon v ustanoveních § 259 odst. 3 tr. ř. a § 452 odst. 3 tr. ř. v neprospěch obviněné N. Š. Napadené usnesení Nejvyššího soudu České republiky zrušil a zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Vrchnímu soudu v Praze pak přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 5. 2009, sp. zn. 49 T 11/2008, bylo podle § 452 odst. 3 tr. ř. a § 451 odst. 1, 3 tr. ř. rozhodnuto tak, že se ohledně obviněné N. Š. na území České republiky uznává rozsudek Okresního soudu v Zittau, Spolková republika Německo, ze dne 23. 3. 2001, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00, ve spojení s usnesením Okresního soudu v Zittau, Spolková republika Německo, ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00, jímž byla uznána vinnou trestným činem krádeže spáchaným organizovanou skupinou ve čtyřech případech podle § 244 odst. 1 č. 2, § 242 odst. 1, § 53 a § 56 trestního zákona Spolkové republiky Německo a byl jí za to uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a tři měsíců, s tím, že podle právního řádu České republiky by její jednání bylo kvalifikováno jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Dalším výrokem tohoto usnesení Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl, že podle § 451 odst. 3 tr. ř. se u obviněné bude pokračovat ve výkonu trestu bez jeho přeměny.

Obviněná N. Š. podala proti tomuto rozsudku odvolání a usnesením Vrchního soudu v Praze, jako

soudu odvolacího, ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. 12 To 42/2009, bylo rozhodnuto tak, že: „Podle § 452 odst. 4 tr. ř. se uznává na území České republiky rozsudek Okresního soudu v Zittau, Spolková republika Německo, ze dne 23. 3. 2001, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00, ve spojení s usnesením Okresního soudu v Zittau, Spolková republika Německo, ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00.“

Proti tomuto usnesení Vrchního soudu v Praze podala ministryně spravedlnosti České republiky podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněné N. Š. Podle názoru ministryně spravedlnosti byl napadeným usnesením Vrchního soudu v Praze porušen zákon v ustanoveních § 259 odst. 3, § 451 odst. 1, 3 a § 452 odst. 2, 3 tr. ř. v neprospěch obviněné N. Š.

Z odůvodnění podané stížnosti pro porušení zákona předně vyplývá, že oba soudy, tj. jak Vrchní soud v Praze, tak před ním již i Krajský soud v Ústí nad Labem, rozhodovaly ve věci po 1. lednu 2009, tj. po účinnosti novely trestního řádu provedené zákonem č. [457/2008](#) Sb., a přesto svá rozhodnutí opřely o již neexistující ustanovení § 452 odst. 4 tr. ř. (Vrchní soud v Praze), resp. § 452 odst. 3 tr. ř. (Krajský soud v Ústí nad Labem), ačkoliv věcně rozhodovaly podle § 452 odst. 3 tr. ř., resp. podle § 452 odst. 2 tr. ř. Další pochybení se dopustil odvolací soud tím, že ve věci rozhodoval ve veřejném zasedání, ačkoliv v ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. je výslovně předepsána forma neveřejného zasedání. Stěžovatelka však v této souvislosti konstatuje, že tento postup sice odporuje ustanovení § 232 tr. ř., ale současně však odvolateli skýtá lepší možnost uplatnění obhajoby než při projednání odvolání v neveřejném zasedání.

Kromě těchto nedostatků víceméně formální povahy vrchní soud pochybil především v tom, že v rámci odvolacího řízení znovu rozhodl o uznání předmětného cizozemského rozhodnutí, avšak neučinil tak formou rozsudku, nýbrž pouze usnesením. I když v ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. není výslovně uvedena forma rozhodnutí (na rozdíl od ustanovení § 452 odst. 2 tr. ř.), tak s ohledem na skutečnost, že vrchní soud ve věci znovu sám rozhodl, a to o uznání cizozemského rozhodnutí, měl tak učinit formou rozsudku. V tomto směru stěžovatelka poukázala též na ustanovení § 259 odst. 3 tr. ř. Navíc rozhodnutí vrchního soudu blíže nespecifikuje uznávané cizozemské rozhodnutí, a zejména z něj nevyplývá, zda bylo současně rozhodnuto o přeměně trestu nebo o pokračování v jeho výkonu ve smyslu ustanovení § 451 odst. 1, 3 tr. ř.

Pokud odvolací soud ve věci znovu sám rozhodl a nahradil rozhodnutí soudu prvního stupně, a to i za situace, kdy shledal odvolání obviněné nedůvodným, tak měl současně rozhodnout o zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně, což však neučinil. Je proto nejasné, kterým rozhodnutím českého soudu vlastně došlo k uznání cizozemského rozhodnutí v této věci. Zákon sice v tomto ohledu nedává jednoznačný podklad pro postup odvolacího soudu pro případ, že podané odvolání shledá nedůvodným (tj. zda jej lze zamítnout podle § 256 tr. ř.), ani pro případ, že odvolání shledá důvodným (tj. zda je nutno rozhodnutí soudu prvního stupně zrušit). Formulace ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. je poněkud problematická, neboť obsahem tohoto ustanovení je povinnost odvolacího soudu rozhodnout, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli. Z důvodové zprávy k zákonu č. [457/2008](#) Sb. však lze dovodit, že smyslem této úpravy bylo vyloučit možnost vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, a to s ohledem na povahu řízení o uznání cizozemského rozhodnutí, v němž se zásadně neprovádí dokazování skutkových okolností případu.

V petitu stížnosti pro porušení zákona ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným usnesením vrchního soudu byl zákon porušen v neprospěch obviněné N. Š. v ustanoveních § 259 odst. 3, § 251 odst. 1, 3 (evidentně jde o písařskou chybu, neboť stěžovatelka měla na mysli ustanovení § 451 odst. 1, 3) a § 452 odst. 2, 3 tr. ř., aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil včetně všech na něj obsahově navazujících rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby předmětnou věc v

potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozhodnutí, a to v rozsahu a z důvodů uvedených v podané stížnosti pro porušení zákona, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a shledal, že zákon byl porušen.

Předně je třeba zdůraznit, že v posuzované věci jde o problematiku právního styku s cizinou, konkrétně o řešení otázky uznání cizozemského rozhodnutí na území České republiky, upravenou v části čtvrté, hlava dvacátá pátá, trestního řádu. V ustanovení § 375 odst. 1 tr. ř. je přitom uvedeno, že podle ustanovení této hlavy se postupuje jen tehdy, nestanoví-li vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, jinak. To znamená, že aplikace příslušných ustanovení hlavy dvacáté páté trestního řádu (a tedy použití vnitrostátní úpravy) přichází do úvahy především v případech, když posuzovanou otázku právního styku s cizím státem neupravuje žádná mezinárodní smlouva, kterou by byla Česká republika vázána, a právní styk České republiky s tímto státem se tak uskutečňuje na bezesmluvním podkladě. To je právě případ uznání rozhodnutí německého soudu v této trestní věci obviněné N. Š.

Z obsahu spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 49 T 11/2008 vyplývá, že k žádosti příslušných orgánů Spolkové republiky Německo podalo Ministerstvo spravedlnosti dne 30. 12. 2008 u Krajského soudu v Ústí nad Labem návrh na uznání výše již citovaných rozhodnutí Okresního soudu v Zittau v trestní věci obviněné N. Š. (viz č. l. 4 až 24 spisu).

Pro úplnost je však třeba uvést, že posuzované odsouzení obviněné N. Š. je ve skutečnosti založeno nejen rozsudkem Okresního soudu v Zittau, Spolková republika Německo, ze dne 23. 3. 2001, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00, ve spojení s usnesením Okresního soudu v Zittau, Spolková republika Německo, ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00, ale též usnesením tohoto soudu ze dne 23. 3. 2001, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00. Výše označeným rozsudkem byla obviněná N. Š. uznána vinnou trestným činem krádeže spáchaným organizovanou skupinou ve čtyřech případech a byl jí za to uložen trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a tří měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen (viz č. l. 10 až 17 spisu). Délka zkušební doby (5 let) a konkrétní podmínky podmíněného odkladu výkonu tohoto trestu pak byly stanoveny usnesením Okresního soudu v Zittau ze dne 23. 3. 2001, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00 (č. l. 18 až 21 spisu). V důsledku toho, že obviněná nesplnila uložené podmínky podmíněného odkladu výkonu trestu (neuhradila ve stanovené době peněžní částku 500 DM do státní pokladny) bylo výše již citovaným usnesením ze 9. 12. 2003 rozhodnuto o odvolání podmíněného odkladu výkonu trestu odnětí svobody (č. l. 22 až 24 spisu). Ze zprávy Saského státního ministerstva spravedlnosti vyplývá, že obviněná N. Š. z uloženého trestu odnětí svobody vykonala 15 dnů, které strávila ve vyšetřovací vazbě (č. l. 8 spisu)

Ze spisového materiálu, zejména z návrhu Ministerstva spravedlnosti České republiky, je také zřejmé, že v posuzované věci nebylo možno postupovat na smluvním podkladě, neboť nebyly splněny podmínky vyplývající např. z Úmluvy o předávání odsouzených osob ze dne 21. 3. 1983 (uveřejněna pod č. [553/1992](#) Sb.), z Dodatkového protokolu k této Úmluvě ze dne 18. 12. 1997, a rovněž tak nebylo možno postupovat ani na základě případného evropského zatýkacího rozkazu. Ministerstvo spravedlnosti České republiky pak podání návrhu na uznání těchto rozhodnutí Okresního soudu v Zittau odůvodnilo poskytnutím ujištění recipacity ze strany příslušných orgánů Spolkové republiky Německo, konkrétně ze strany Saského státního ministerstva spravedlnosti (viz č. l. 4 až 5 spisu). V tomto kontextu je třeba připomenout ustanovení § 450 odst. 2 tr. ř., podle něhož lze cizozemské rozhodnutí výjimečně uznat na území České republiky bez splnění podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a) tohoto ustanovení, tj. bez podmínky, že tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, jestliže je zaručena vzájemnost. Podmínky vzájemnosti ověří příslušný soud u Ministerstva spravedlnosti. S ohledem na obsah návrhu Ministerstva spravedlnosti České republiky u

Krajského soudu v Ústí nad Labem je evidentní, že podmínky vzájemnosti tak byly plněny. Za této situace soudy v posuzované věci správně postupovaly podle příslušných ustanovení vnitrostátní úpravy, tj. zejména podle § 449 a násl. trestního řádu.

Cizozemským rozhodnutím se podle § 449 tr. ř. rozumí rozhodnutí vydané soudem jiného státu pro čin trestný podle právního řádu České republiky, kterým např. byla vyslovena vina, ale uložení trestu bylo podmíněně odloženo, nebo byl uložen trest odnětí svobody nebo podmíněný trest odnětí svobody, nebo byl přeměněn podmíněný trest na trest odnětí svobody. V posuzované věci není pochyb o tom, že jde o cizozemské rozhodnutí ve smyslu tohoto ustanovení.

Podle § 450 odst. 1 tr. ř. je možno cizozemské rozhodnutí uznat na území České republiky, jestliže

- a) tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána,
- b) rozhodnutí bylo vydáno v řízení, které odpovídá zásadám uvedeným v čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod,
- c) osoba nebyla odsouzena za trestný čin, který má výlučně politický anebo vojenský charakter,
- d) výkon trestu není podle právního řádu České republiky promlčen,
- e) osoba nebyla pro tento skutek již odsouzena českým soudem,
- f) nebylo na území České republiky uznáno cizozemské rozhodnutí jiného státu vůči téže osobě pro tentýž skutek a
- g) uznání neodporuje chráněným zájmům podle § 377.

Jak již bylo výše uvedeno, jestliže uznání cizozemského rozhodnutí nelze opírat o ustanovení mezinárodní smlouvy, tak podmínku uvedenou v ustanovení § 450 odst. 1 písm. a) tr. ř. je možno nahradit zárukou vzájemnosti ve smyslu ustanovení § 450 odst. 2 tr. ř., což je právě posuzovaný případ obviněné N. Š.

Podle § 451 odst. 1 tr. ř. se cizozemské rozhodnutí uzná tak, že v něm uložený trest příslušný soud přemění na trest, který by mohl uložit, jestliže by v řízení o spáchaném trestném činu sám rozhodoval. Soud nesmí uložit trest přísnější, než byl trest uložený přeměňovaným cizozemským rozhodnutím, ani ho přeměnit na jiný druh trestu.

Podle § 451 odst. 3 tr. ř. však platí, že pokud druh trestu odnětí svobody uloženého uznaným cizozemským rozhodnutím a délka jeho trvání jsou slučitelné s právním řádem České republiky, soud v rozhodnutí o uznání současně rozhodne, že se bude ve výkonu trestu uloženého cizozemským rozhodnutím pokračovat bez jeho přeměny podle odstavce 1.

Podle § 452 odst. 1 tr. ř. návrh na uznání cizozemského rozhodnutí na území České republiky předloží na základě žádosti orgánu cizího státu Ministerstvo spravedlnosti příslušnému krajskému soudu, v jehož obvodu má obviněný trvalý pobyt.

Podle § 452 odst. 2 tr. ř., ve znění zákona č. [457/2008](#) Sb., účinném od 1. 1. 2009, platí, že krajský soud rozhodne o návrhu na uznání cizozemského rozhodnutí po písemném vyjádření státního zástupce ve veřejném zasedání rozsudkem..., a podle odstavce 3) téhož ustanovení (ve znění účinném od 1. 1. 2009) je proti tomuto rozsudku odvolání přípustné. Odvolací soud v neveřejném zasedání rozhodne, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli.

Dále je třeba zmínit, že čl. II zákona č. [457/2008](#) Sb., kterým se mění trestní řád, neobsahuje ohledně institutu uznávání cizozemských rozhodnutí žádné přechodné ustanovení ve vztahu k řízení o uznání cizozemského rozhodnutí, které bylo zahájeno před účinností tohoto zákona, tj. před 1. 1. 2009.

Protože v posuzované věci se k odvolání obviněné N. Š. konalo odvolací řízení je nutno poukázat i na další ustanovení trestního řádu, která však již nejsou obsažena v části čtvrté, hlavy dvacáté páté trestního řádu, ale v části druhé a třetí.

S ohledem na stížností pro porušení zákona vytýkané vady je třeba zmínit zejména ustanovení § 119 odst. 1 tr. ř., podle něhož soud rozhoduje rozsudkem, kde to zákon výslovně stanoví; v ostatních případech rozhoduje, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením.

Z ustanovení § 232 tr. ř. pak vyplývá, že ve veřejném zasedání rozhoduje soud tam, kde to zákon výslovně stanoví.

Pokud jde o úpravu odvolacího řízení, pak podle § 256 tr. ř. odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodnout sám rozsudkem ve věci může odvolací soud, jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a popřípadě na základě důkazů provedených před odvolacím soudem doplněn nebo změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení

a) provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo

b) provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení.

Nejvyšší soud shledal, že výše uvedenými ustanoveními se soudy rozhodující v této věci o návrhu Ministerstva spravedlnosti na uznání cizozemského rozhodnutí na území České republiky důsledně neřídily.

Krajský soud v Ústí nad Labem věc projednal ve veřejném zasedání dne 19. 5. 2009 za přítomnosti obviněné, její obhájkyňe a státního zástupce, který k věci podal své písemné vyjádření, jež korigoval v rámci veřejného zasedání (č. l. 28, 37). Výše již citovaným rozsudkem krajský soud uznal na území České republiky rozhodnutí německého soudu s tím, že u obviněné bude pokračováno ve výkonu trestu odnětí svobody. Obviněná podala odvolání (č. l. 43), k jehož projednání Vrchní soud v Praze jako soud odvolací nařídil veřejné zasedání. O konání veřejného zasedání vyrozuměl obviněnou, její obhájkyňu a státního zástupce. Poté vydal stížností pro porušení zákona napadené usnesení, jehož výroková část byla již výše konstatována.

S ohledem na bezesmluvní styk soudy v zásadě správně dospěly k závěru, že v této věci je nutno aplikovat příslušná ustanovení hlavy dvacáté páté trestního řádu, zejména ustanovení § 451 a § 452.

Ve shodě s podanou stížností pro porušení zákona jim lze však oprávněně vytknout, že přitom patrně přehlédly novelizaci ustanovení § 452 tr. ř., účinnou již od 1. 1. 2009 (tj. v době jejich rozhodování), provedenou zákonem č. [457/2008](#) Sb. Již výše bylo poukázáno na to, že ani přechodná ustanovení k tomuto zákonu neumožňují použít dřívější právní úpravu účinnou v době podání návrhu Ministerstva spravedlnosti (tj. ke dni 30. 12. 2008). Proto pochybil Vrchní soud v Praze, pokud ve výroku svého rozhodnutí citoval v té době již neexistující ustanovení odstavce 4) § 452 tr. ř. a stejně tak předtím Krajský soud v Ústí nad Labem nepatříčně aplikoval § 452 odst. 3 tr. ř. vztahující se výhradně k řízení odvolacímu.

Toto pochybení však nemělo zásadní vliv na věcnou správnost učiněných rozhodnutí, jde o vady víceméně jen formální povahy, neboť zmíněnou novelizací došlo pouze k přečíslování odstavců, bez jakýchkoli věcných důsledků. S ohledem na povahu stížnosti pro porušení zákona jakožto mimořádného opravného prostředku je nutno zdůraznit, že Nejvyšší soud při posuzování nutnosti zásahu do právní moci trestního rozhodnutí na podkladě tohoto opravného prostředku musí zohlednit povahu, intenzitu a důsledky porušení zákona ve vztahu k obviněnému a na základě toho pak učinit závěr, zda jde o takový rozpor se zákonem, který vyžaduje upřednostnění zájmu na zákonnosti pravomocného rozhodnutí před jeho stabilitou a z ní vyplývajícího zájmu na právní jistotě. To znamená, že ne každé pochybení soudu či státního zástupce při aplikaci zákona, byť k němu došlo i v neprospěch obviněného, je natolik významné, aby vždy vyžadovalo účinnou nápravu v řízení a rozhodnutí o tomto mimořádném opravném prostředku, tj. v podobě kasačního rozhodnutí. Stejnou povahu má i pochybení odvolacího soudu, který v rozporu s výslovnou dikcí ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř., jakož i se zásadou vplývající z ustanovení § 232 tr. ř., k projednání odvolání obviněné nařídil veřejné zasedání, ačkoliv zákon v těchto případech výslovně stanoví, že odvolací soud o takovém odvolání rozhodne v neveřejném zasedání. Navíc tímto vadným postupem odvolacího soudu nemohla být obviněná nijak zkrácena na svých právech, zejména nebylo nijak zasaženo do jejího práva na spravedlivý proces, a taková pochybení by sama o sobě nemohla odůvodňovat zásah Nejvyššího soudu do pravomocného rozhodnutí v této věci.

Jak již bylo výše uvedeno Vrchní soud v Praze k projednání odvolání obviněné ve věci nařídil veřejné zasedání. V rámci hlavy dvacáté páté chybí bližší úprava odvolacího řízení a rovněž zde není ani odkaz na obdobnou či přiměřenou aplikaci příslušných ustanovení hlavy šestnácté trestního řádu upravující řízení o odvolání. V ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. je zakotvena toliko přípustnost odvolání proti rozsudku, jímž krajský soud rozhodl o návrhu Ministerstva spravedlnosti na uznání cizozemského rozhodnutí, dále je upravena forma jednání soudu o takovém odvolání (neveřejné zasedání) a konečně se stanoví, že odvolací soud rozhodne, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli.

Z obsahu spisu je zřejmé, že Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, při nedostatku zákonné úpravy opodstatněně vycházel z příslušných ustanovení hlavy šestnácté o odvolání a řízení o něm (§ 245 až § 265 tr. ř.). O tom svědčí např. jeho úkony směřující k nařízení jednání odvolacího soudu, posouzení oprávněnosti osoby obviněné k podání odvolání a včasnosti podaného odvolání, způsob provedení veřejného zasedání.

Řízení o uznání cizozemského rozhodnutí je v systematice trestního řádu zařazeno do části čtvrté, tedy mezi úkony s trestním řízením související. Podle názoru Nejvyššího soudu sice nelze bez dalšího použít úpravu odvolání a řízení o něm obsaženou v části třetí, hlavě šestnácté trestního řádu, nicméně při nedostatku zákonné úpravy řízení o odvolání proti rozsudku o uznání cizozemského rozhodnutí je třeba analogicky použít právě tuto úpravu odvolacího řízení. Analogicky se tak použijí zejména ustanovení upravující účinek odvolání, okruh osob oprávněných podat odvolání, lhůty a místo podání odvolání, obsahové náležitosti odvolání, rozsah přezkumné činnosti odvolacího soudu atd.

Z odůvodnění napadeného usnesení je evidentní, že odvolací soud neshledal odvolání obviněné N. Š. důvodným, když uvedl, že „...neshledal na rozhodnutí krajského soudu vad. Byly splněny všechny podmínky pro uznání cizozemského rozhodnutí a proto...“.

Pokud však za této situace o podaném odvolání nerozhodl způsobem předvídaným ustanovením § 256 tr. ř. per analogiam, tak zřejmě proto, že nesprávně vyložil ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. Toto ustanovení neobsahuje nějaký výčet způsobů či forem rozhodnutí o odvolání v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí, nýbrž dikcí „...rozhodne, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli.“ podle názoru Nejvyššího soudu pouze vylučuje takové kasační rozhodnutí odvolacího soudu, které

spočívá v tom, že po zrušení napadeného rozsudku se věc vrací soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, tzn. neumožňuje postup jinak předvídaný ustanovením § 259 odst. 1 tr. ř. Ostatně tomuto výkladu nasvědčuje i důvodová zpráva k zákonu č. 457/2008 Sb., v níž se v této souvislosti uvádí, že „...Odvolací soud pak v neveřejném zasedání rozhodne, zda se cizí rozhodnutí uznává či nikoli. Vzhledem k tomu, že v řízení o uznání cizího rozhodnutí soud nerozhoduje o skutkových okolnostech, tj. o uznání viny, neboť ta je stanovena již justičním orgánem odsuzujícího státu, ale pouze o tom, zda uznání daného rozhodnutí je v souladu s příslušnou mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána, odvolacímu soudu není stanovena možnost vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí krajskému soudu“. Samozřejmě lze si představit jednoznačnější a podrobnější právní úpravu této problematiky.

To znamená, že pokud je v ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. uvedeno, že v řízení o uznání cizozemského rozsudku odvolací soud rozhodne, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli, pak v případě, že podané odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně vydanému v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí není důvodné, odvolací soud je usnesením podle analogie § 256 tr. ř. zamítne. Toto ustanovení také nebrání odvolacímu soudu, aby po zrušení rozsudku soudu prvního stupně ve věci uznání cizozemského rozhodnutí sám rozhodl rozsudkem podle § 259 odst. 3 tr. ř. per analogiam. V tomto případě má rozhodnutí odvolacího soudu podobu rozsudku, neboť se tím nahrazuje rozsudek soudu prvního stupně o uznání cizozemského rozhodnutí, když odvolací soud rozhodne o tom, zda se cizozemské rozhodnutí uznává či nikoli. Naproti tomu z ustanovení § 452 odst. 3 tr. ř. vyplývá, že v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí odvolací soud nemá možnost po zrušení rozsudku soudu prvního stupně mu vrátit věc k novému projednání a rozhodnutí, ale za této situace musí ve věci sám rozsudkem rozhodnout .

Odvolací soud nepostupoval v souladu s výše uvedenými závěry. Přitom jeho rozhodnutí neobsahuje vlastně ani výrok, jímž by jakýmkoli způsobem rozhodl o odvolání obviněné proti rozsudku soudu prvního stupně, neboť z výroku usnesení vrchního soudu tato skutečnost nevyplývá. Za této situace lze mít také pochybnosti o tom, kterým rozhodnutím českého soudu bylo uznáno předmětné rozhodnutí německého soudu na území České republiky. Pokud usnesením odvolacího soudu nedošlo ke zrušení rozsudku soudu prvního stupně a rozhodnutí odvolacího soudu přitom znovu obsahuje výrok o uznání rozhodnutí německého soudu, tak vedle sebe vlastně existují obě tato rozhodnutí.

Jestliže vrchní soud sám znovu rozhodl tak, že uznal rozhodnutí Okresního soudu v Zittau, měl tak ovšem učinit formou rozsudku, nikoliv usnesením. S ohledem na znění § 119 odst. 1 tr. ř. a analogickou aplikaci § 259 odst. 3 tr. ř. je pro uznání cizozemského rozhodnutí předepsána forma rozsudku nejen pro soud prvního stupně (viz § 452 odst. 2 tr. ř.), ale v tomto případě též pro soud odvolací.

Nejvyšší soud dále shledal, že výrok napadeného usnesení je neúplný nejen v tom, že oproti rozsudku soudu prvního stupně blíže nespecifikuje uznávané cizozemské rozhodnutí, a navíc, jak bylo již výše poukázáno, v usnesení odvolacího soudu a předtím i v rozsudku soudu prvního stupně nejsou uvedena všechna relevantní rozhodnutí německého soudu v této věci obviněné N. Š. (soudy pominuly usnesení Okresního soudu v Zittau ze dne 23. 3. 2001, sp. zn. 3 Ds 942 Js 7922/00), ale především odvolací soud v rozporu s ustanovením § 451 odst. 1, 3 tr. ř. současně s uznáním cizozemského rozhodnutí na území České republiky nerozhodl o přeměně trestu uloženého cizozemským soudem nebo o pokračování v jeho výkonu. Toto zásadní pochybení odvolacího soudu jednak znovu vzbuzuje pochybnosti o tom, že o uznání cizozemského rozhodnutí nadále existují vedle sebe rozhodnutí obou soudů (tj. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, jenž obsahuje výrok podle § 451 odst. 3 tr. ř., a napadené usnesení Vrchního soudu v Praze, které takový výrok neobsahuje), ale především není zřejmé, zda se má na základě uznání cizozemského rozhodnutí pokračovat ve výkonu trestu uloženého německým soudem obviněné N. Š., anebo zda a jak jí byl modifikován trest uložený německým soudem. Za těchto okolností by nebylo možno vyloučit ani problémy s výkonem uznaného

cizozemského rozhodnutí (srov. § 455 tr. ř.).

Nejvyšší soud proto z důvodů v rozhodnutí výše uvedených vyslovil, že napadeným usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 9. 2009, sp. zn. 12 To 42/2009, byl porušen zákon v ustanoveních § 259 odst. 3 tr. ř. a § 452 odst. 3 tr. ř. v neprospěch obviněné N. Š., a zrušil toto usnesení, jakož i všechna další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Vrchnímu soudu v Praze, neboť především v řízení před ním došlo k vytýkaným pochybením, pak přikázal, aby v intencích tohoto rozsudku a při vázanosti právním názorem Nejvyššího soudu v něm vysloveným věc obviněné N. Š. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, tzn. aby znovu projednal a rozhodl o jejím odvolání.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)